

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора педагогічних наук, професора кафедри педагогіки і психології
Київського національного лінгвістичного університету

Левченко Тетяни Іванівни

на дисертацію **Трибулькевич Катерини Георгіївни**

**«Розвиток студентського самоврядування у вищих навчальних
закладах України (1917 – 2010 рр.)».**

подану на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки

Актуальність обраної теми. Питання студентського самоврядування набувають все більшої значущості та актуальності, концептуальними орієнтирами якої є гуманістичні принципи, утвердження самоцінності людини; створення сприятливих умов для формування зрілої особистості, її базових якостей; компетентнісний підхід до розвитку суб'єкта навчання, створення умов для розвитку його індивідуальних здібностей. Необхідною є підготовка і підвищення професійного й загальнокультурного рівня нової генерації педагогічних кадрів. Студенство має бути творцем цінностей сучасного і майбутнього країни. Необхідною є демократизація студентського життя, активна участь молоді в роботі органів студентського самоврядування у вищих навчальних закладах України.

Актуальність дослідження Трибулькевич К.Г. підтверджується аналізом суперечностей між досвідом вітчизняного студентського самоврядування й невикористанням цього потенціалу, між активністю студентів і обмеженими можливостями їх гуманної особистісно цінної і суспільно значущої діяльності.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, підтверджуються результатами дослідження, здійсненого дисертанткою, і, в цілому, не викликають сумніву.

Достатньо обґрунтованими є методи дослідження, генезис студентського самоврядування у вищих навчальних закладах України, принципи розвитку студентського самоврядування. Детально описані умови формування досвіду управлінської поведінки, соціально – психологічного стимулювання, корекції поведінки студентів, самовиховання, діяльності студентського самоврядування.

Вірогідність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій

Концепція дослідження полягає в тому, що студентське самоврядування представлене в роботі з позицій єдності методологічного, комплексного, антропоцентричного, соціокультурного, цивілізаційного, парадигмально – педагогічного, системного, синергетичного, еkleктичного підходу.

Сукупність різних наукових підходів до вивчення розвитку студентського самоврядування забезпечує теоретичний базис дослідження Трибулькевич К.Г., що дозволяє аналізувати складну нелінійну систему педагогічних взаємин, нестабільні, нелінійні системи освіти в різних країнах світу як показник цивілізованого правового суспільства.

Теоретичний базис дисертації включає систему філософських і педагогічних ідей, концепцій, суджень, понять.

В поняття «самоврядування» дисертантка включає велику кількість значень: самостійне прийняття відповідальних рішень, незалежність спільноти в керівництві, свобода певної діяльності, демократизація управління закладом освіти, управління зсередини, засіб вироблення певних життєвих компетенцій та ін.

Як позитивне також відзначаємо введення до наукового обігу маловідомих та невідомих раніше архівних матеріалів, що дозволило поглибити й

конкретизувати відомості про розвиток студентського самоврядування в досліджуваному періоді.

На особливу увагу, на нашу думку, заслуговує зміст пункту 5.2 «Розвиток студентського самоврядування як шлях демократизації вищої школи», що переконливо свідчить про порівняльний аспект історико-педагогічного дослідження. Дисертанткою визначено перспективи розвитку вітчизняного самоврядування на основі врахування досвіду інших країн.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, в опублікованих працях

Зміст автореферату повністю відповідає основним положенням дисертації, а 40 публікацій автора, із яких: 1 – одноосібна монографія, 1 програма, 20 – надруковано у фахових виданнях, з них – 4 статті у закордонних наукових виданнях; 5 – у наукових фахових виданнях України включених до міжнародних наукометричних баз; 13 – у збірниках матеріалів і тез науково-практичних конференцій; 5 – у збірниках наукових праць із достатньою повнотою відображають основні положення й висновки дисертації та цілком відповідають встановленим вимогам.

Безумовно, дисертація Трибулькевич К.Г. цілком відповідає встановленим вимогам ДАК. Обсяг і зміст дисертації показують, що робота є самостійним дослідженням, виконаним на високому науковому рівні, і свідчать про професійну зрілість автора.

Хотілось би висловити такі побажання і деякі зауваження дисертантці:

Необхідним є більш детальне обґрунтування і розподіл джерел, використаних у науковому дослідженні. Бажано більш детальне диференційоване визначення періодів розвитку студентського самоврядування. Дослідження виграло, коли б був більш детальний порівняльний аналіз досвіду розвитку студентського самоврядування в європейських країнах і Україні. Потребує пояснення, на чому базуються ідеї розвитку студентського самоврядування вітчизняної вищої освіти і яке практичне значення одержаних результатів.

Висновок про відповідність дисертації вимогам «Порядку присудження наукових ступенів»

Дисертаційна робота Трибулькевич Катерини Георгіївни є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, що має вагоме теоретичне й прикладне значення для загальної педагогіки та історії педагогіки. На підставі виконаних досліджень і розробок автором здійснено комплексне вирішення важливої наукової проблеми по розвитку студентського самоврядування в Україні на основі врахування тенденцій та закономірностей його становлення в досліджувані історичні періоди, а також у визначенні та обґрунтуванні перспектив розвитку студентського самоврядування в умовах демократизації вищої школи. Дисертаційна робота «Розвиток студентського самоврядування у вищих навчальних закладах України (1917 – 2010 рр.)» заслуговує позитивної оцінки, відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів» (пп. 10, 12 і 13), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор – Трибулькевич Катерина Георгіївна – заслуговує присудження наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки.

Офіційний опонент –
доктор педагогічних наук, професор
кафедри педагогіки і психології
Київського національного
лінгвістичного університету

Т.І. Левченко

